

Donderdag

den 2 Julij.

Deze Courant, die geregeld 3 maal in de week wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag, Donderdag en Zaterdag*, is, voor den prijs van *f 12* in het jaar, bij alle Boekverkoopers en Postkantoren in het geheele Rijk te bekomen.

WARSCHAU, den 25sten Junij.

De opperbevelhebber der 2de armee, de generaal *Diebitsch*, heeft aan Zijne Majesteit den Keizer weder het volgende bericht gezonden, gedatteerd uit het leger bij het dorp Madara, den 14^{den} Junij:

« Uit mijn onderdanig bericht van den 12^{den} Junij heeft U. Keiz. M. mij lieven te verneemen, dat ik, nadat de groot-vizier den 11^{den} Junij in de hollen van Kutawitcho geslagen was, om deze roemvolle overwinning ten nutte te maken, besloot, niet alleen de vijandelijke armee ten spoedigste te vervolgen, maar ook het overschot derzelve de wederkeering naar Schumla zoo veel mogelijk te beletten. Te dien einde zou het korps van den generaal graaf *Pahlen* den vijand overal vervolgen, en de generaal *Kuprijanoff* hem op zijne vlugt van den kant van Pravodi te gemoet trekken. Het korps van den generaal *Roth*, waarbij nog de 3de divisie huzaren gevoegd werd, trok den 12^{den} Junij over Kasapla naar Maras, en er was order gegeven, dat de generaal *Rüdiger*, met de voorhoede, zijne linie langs den Kamezijk uitbreiden, en sterke afdeelingen tegen Eski Stambul afzenden zou. De generaal *Pahlen* gaf bericht, dat de vijand het dorp Markowce niet bereikt, den grooten weg verlaten en zich rechts op bijwegen, die alleen voor infanterie en kavallerie toegankelijk waren, in de rigting van Jankov geworpen had. Daar zich bij het dorp Markowce de afdeeling van den generaal-majoor *Kuprijanoff* vertoond had, liet de graaf *Pahlen* aan hem over, den vijand verder na te zetten, terwijl hij naar de standpunten terugging, die door de armee waren ingenomen. Op dit terrein vond de generaal *Pahlen* den weg met zulk eene menigte achtergelatene bagaasje, munitie-wagens en wapens bedekt, dat hij slechts met moeite er door kon komen. De berichten van den generaal-majoor *Kuprijanoff* zeggen hetzelfde. Hij vond bij het vervolgen nog slechtere wegen, zoodat op eene linie van 20 wersten de volstrekte nederlaag van den vijand overal aanschouwelijk was. Bij voortdoring worden er krijgsgevangenen aangebragt. Vele afdeelingen van de geregelde troepen werpen de wapens weg, en geven zich over aan de grootmoedigheid der overwinnaars.

« Toen nu de generaal *Roth*, overeenkomstig mijne bevelen, tegen Maras optrok, werd hij op den weg naar het dorp Kasapla, bij Kurganek, alwaar zich de redoute N°. 26 bevond, eene vijandelijke afdeeling ruitery van ongeveer 1500 man gewaar. Hij zond dadelijk den luitenant-generaal prins *Madatow*, die zijnen rechter vleugel dekte, met de regimenten *Alexander* en *Astrakan* benevens geschut af, om den vijand te gemoet te gaan en hem zoo mogelijk den terugtogt naar Schumla af te snijden, terwijl het 1ste Buskische regiment te gelijker tijd bevel ontving, om met stukken rijdende artillerie den vijand in het front aan te vallen. Dezelve heeft dezen last met de hem eigene onverschrokkenheid volvoerd. Hij viel aan, verstrooide den vijand en nam hem twee vaandels af. Bij de snelle vervolging kwam hij aan eene vijandelijke redoute, en werd door 2 kanonnen en klein geweervuur begroet. Dan liet de huzaren en de andere kavallerie afstijgen, viel de redoute aan, en vermeesterde dezelve in een oogenblik, gelijk ook de aanwezige kanonnen en twee vaandels. Slechts een klein gedeelte der bezetting dezer redoute heeft naar eene andere naburige redoute kunnen vlugten. Ook deze werd door de dappere huzaren aangevallen, dan, vermits zich meer dan 400 man en 3 kanonnen in dezelve bevonden, moesten zij terugtrekken. Middelerwijl kwam de generaal *Roth*, met de positie-compagnien der 16de brigade, het 31ste regiment jagers en het Ochotzkisch regiment op het slagveld aan, en daar de Turken de persoonlijke opeisching van den prins *Madatow* met eene hagelbui van kogels beantwoordden, werd de redoute op eenen afstand van miander dan 200 schreden met kartetsen beschoten en daarop door de beide genoemde regimenten met de bajonet aangevallen. Deze aanval werd in een oogenblik uitgevoerd; wij bemagtigden de redoute, alsmede de aanwezige drie stukken geschut en vaandels.

« De bezetting werd ter neder gescheld; de vijand heeft 600 man aan gesneuvelden, 5 kanonnen en 12 vaandels verloren. Slechts 50 man zijn krijgsgevangen gemaakt. De ijver onzer troepen bij deze snelle en beslissende daad is onbeschrijfelijk. De generaal *Murawiew* was de eerste,

die het vaandel van eenen pacha nam. De prins *Madatow* was overal de eerste op het pad der overwinning en al zijne onderhoorigen volgden dit voorbeeld. Gedurende dit gevecht zette de generaal *Rüdiger* met de 18de divisie zijnen marsch tegen Maras voort, waarwaarts zich ook de andere troepen van den generaal *Roth*, na afloop des gevechts, begaven. Wij hebben ongeveer 100 gesneuvelden en gekwetsten gehad.

« Ik heb tevens het geluk, de vaandels, in de geschied van den 11^{den} en 12^{den} Junij veroverd, voor de voeten Uwer Majesteit neder te leggen.»

— Uit een nader bericht van den generaal *Diebitsch*, betrekkelijk den veldslag van den 11^{den} Junij blijkt, dat het den groot-vizier met eenen kleinen troep ruitery is gelukt Schumla te bereiken. Het getal veroverde kanonnen bedroeg bijna zestig stuks, en het verlies des vijands aan gesneuvelden omtrent 6000 man. Van de Russische armee zijn in dezen veldslag 1400 man gesneuveld en 600 man gekwetst.

LONDEN, den 27sten Junij.

Onder de stukken, betrekkelijk Portugal, die aan het parlement zijn overgelegd, vindt men ook de brieven, die don *Miguel* in der tijd geschreven heeft omtrent de verbindtenis, welke hij, vóór zijne wederkeering naar Portugal, te Weenen heeft aangegaan. In eenen brief aan den Keizer van Brazilië, zijnen broeder, leest men het volgende:

« Ingevolge het soevereine besluit van U. M., heb ik mij met de noodige maatregelen onledig gehouden om mij naar Lissabon te begeven, ten einde aan de wijze en vaderlijke bedoelingen van U. M. te beantwoorden, door het land te besturen overeenkomstig het constitutionnele charter, hetwelk U. M. aan de Portugeesche natie verleend heeft.

« Alle mijne pogingen zullen steeds strekken tot behoud der instellingen van Portugal; met al mijn vermogen zal ik trachten de openbare rust te handhaven en te beletten dat zij door factien gestoord worde; factien, van welke aard ook, zullen nimmer mijnen bijstand verwerven.»

In eenen brief aan de infante regentes, zegt hij wijders:

« Besloten hebbende om 's lands wetten en de door onzen doorluchtigen broeder verleende instellingen ongeschonden te bewaren; instellingen, welke wij allen gezworen hebben na te leven; en dien overeenkomstig willende regeren, zoo is het billijk, dat ik zulks verklaar, opdat gij de goedheid moogt hebben, geliefde zuster, aan deze plechtige verklaring de noodige ruchtbaarheid te geven, en tevens mededeeling te doen van het vaste besluit, dat ik genomen heb, om de factien t'onder te brengen, die, onder welk voorwendsel ook, de openbare rust van Portugal zouden willen storen, terwijl ik verlang, dat vroegere dwalingen en de misslagen, welke mogten begaan zijn, geheel in de vergetelheid geraken, en dat eendragt en een vredelievende geest komen in de plaats der jammerlijke woelingen, welke een volk beroerd hebben, dat in de jaarboeken beroemd is wegens zijne deugden, zijne dapperheid en getrouwheid aan zijne vorsten.»

Aan den Koning van Engeland, eindelijk, schreef hij het volgende: « Overtuigd van het belang, dat U. M. in Portugal stelt, wegens de oude en innige alliantie, welke altijd tusschen dit koninkrijk en Groot-Brittannië bestaan heeft, en opregtelijk verlangende daarin te blijven, darf ik mij vleijen, dat hoogstdezelve de goedheid zal hebben, mij zijne welwillendheid en bijstand te verleenen, daar mijn voornemen is, de rust en goede orde in Portugal te handhaven, door middel der instellingen, welke de Keizer en Koning, mijn broeder, verleend heeft, en welke ik vast besloten heb te doen eerbiedigen.»

Men weet hoe don *Miguel* aan deze verklaringen en beloften beantwoord heeft.

PARYS, den 27sten Junij.

In de laatste zitting van de kamer der afgevaardigden is door eenige leden weder aangedrongen op het afschaffen der Zwitsersche regimenten, welke in dienst van Frankrijk zijn. Volgens het daaromtrent gesloten verdrag, moeten zij intusschen nog tot het jaar 1841 aangehouden worden. De meerderheid heeft begrepen, dat men aan dit verdrag niet moet doen en de voorstellen, om geene fondsen voor deze regimenten meer toe te staan, verworpen.

In een der dagbladen vindt men een betoog van een der leden van de kamer der afgevaardigden, dat de kamer der pairs wel staatsuitgaven of belastingen kan verwerpen, maar er geene kan opleggen; wanneer de kamer der afgevaardigden niet eerst heeft toegestemd; dat deze laatste dus allezins overeenkomstig het charter heeft gehandeld door de bewuste uitgaaf van het ministerie van justitie, waaromtrent zij had besloten, dat dezelve op den vorigen minister van justitie zou kunnen verhaald worden, geheel te verwerpen, nu de kamer der pairs, tegen dit besluit, had goedgevonden, deze uitgaaf onvoorwaardelijk te bekrachtigen.

— De regtbank van eersten aanleg heeft eenen der schrijvers van den *Courrier Français* tot drie maanden gevangenisstraf en 600 franken veroordeeld, wegens een artikel, waarin hij had beweerd, dat eenige schilderijen, die de sacramenten voorstellen, nog meesterstukken zouden blijven, wanneer ook de christelijke geloofsbelijdenissen geheel zonden zijn afgeschaff, indien zij al in hunne broosheid zoo lang mogten duren.

— Volgens berigten uit Tanger van den 8sten dezer, is er op nieuw oorlog tusschen Oostenrijk en den Keizer van Marocco ontstaan. Daar de Oostenrijksche zaakgelaste vergeefs had getracht, eene billijke schikking te maken, werd met den bevelhebber van het Oostenrijksche smaldeel voor Tanger goedgevonden, dat men pogingen zou doen om de kleine Marocaansche vloot in den mond der rivier te vernielen. Honderd vijf en dertig man werden daartoe aan land gezet, terwijl eene Oostenrijksche brik op de rivier tot de onderneming medewerkte. Eerst waren de Mooren onthutst, maar zij herstelden zich spoedig en vielen de Oostenrijkers met verwoedheid aan. Van oogenblik tot oogenblik groeide hun getal aan, en de Oostenrijkers moesten, hoe dapper zij zich ook verweerden, eindelijk voor de overmagt wijken. Door de Afrikaansche kavallerie vervolgd, dachten zij zich op de booten van hun smaldeel te kunnen redden; maar ongelukkiglijk stond de zee zoo hoog, dat deze booten niet aan land konden komen. Dus moesten zich de ontschepte troepen in zee werpen, velen kwamen in de golven om; terwijl anderen met het zwaard werden afgemaakt. Twee en twintig hoofden van Oostenrijkers zijn naar Fez aan den Keizer gezonden; terwijl een aantal gekwetsten aan boord van het eskader zijn gebracht. Hetzelve heeft daarop de Afrikaansche kust verlaten, om zich naar Gibraltar te begeven.

's GRAVENHAGE, den 28sten Junij.

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Junij 1829, is door Z. M., overeenkomstig art. 17 der wet van den 18den April 1827, bepaald, dat de jaarlijksche vacantiën bij den hoogen raad, de provinciale gerechtshoven en arrondissements regtbanken, zullen aanvaagen met den 24sten Augustus van ieder jaar.

Bij een tweede Koninklijk besluit, van den 8sten dezer, wordt bepaald, dat binnen twee maanden, na de invoering der wet van den 18den April 1827, op de organisatie van de regterlijke magt en het beheer der justitie, de gemeentebesturen aan de arrondissements regtbanken van haren ressort eene lijst zullen moeten aanbieden van al de in functie zijnde makelaars, en dat deze, binnen eene maand na deswege ontvangen kennisgeving, bij de arrondissements regtbanken van hun ressort den eed zullen moeten afleggen dat zij hunne pligten met getrouwheid zullen vervullen. De na de invoering van het wetboek van koophandel te beoogenen makelaars zullen hun ambt vóór het afleggen van dien eed niet mogen uitoefenen.

Bij nog een ander besluit, van dien zelfden dag, is bepaald, dat bij de invoering van de wet op de regterlijke magt, van 1827, de notarissen, welke thans in het ressort van het hoog gerechtshof van 's Gravenhage vermogen te instrumenteren, dit regt alsdan zullen mogen uitoefenen in de ressorten van de provinciale hoven van Noordbrabant, Gelderland, Zeeland, Utrecht, Vriesland, Overijssel, Groningen en Drenthe; dat de notarissen in de arrondissementen en kantons zullen behouden het regt, om te instrumenteren in die arrondissementen en kantons, in welke zij thans hunne functien uitoefenen, zonder te letten op de nieuwe omschrijving, voortvloeiende uit de wet van 1827, en dat de thans bestaande kamers der notarissen voorloopig in stand zullen blijven; alles in afwachting van nadere wettelijke bepalingen op dat stuk.

Voorts heeft Z. M. bij onderscheidene besluiten, mede van gelijke dagteekening, bepaald, dat tot tijd en wijle na verhoor van den hoogen raad der Nederlanden, nieuwe tarieven zouden zijn vastgesteld, zoowel voor de emolumenten der kantonsgerigten, als ten opzichte van al hetgeen tot de criminele justiekosten betrekkelijk is, de thans nog bestaande verordeningen zouden worden opgevolgd en in acht genomen. Opzigtelijk het vermogen om gratis in regten te worden bediend, bleef ook voor alsnog het besluit van den 26sten Mei 1824 van kracht.

Van den 30sten Junij.

Dezer dagen is van hier naar Vlissingen vertrokken de heer P. van Balfour van Bursleigh, welke door Z. M. benoemd is tot luitenant-kolonel, kommandant der Nederlandsche troepen in de West-Indien. De-

zelve zal zich aan boord van eene, in gemelde haven, liggende stoomboot, naar Suriname sloop begeven.

— Zoo men wil, zoude Z. M. de Koning ook in de noordelijke provincien van het rijk eenige steden komen bezochten.

's HERTOGENBOSCH, den 29sten Junij.

Z. M. is eergisteren avond omstreeks acht uur alhier aangekomen. Al dadelijk na de aankomst verleende Z. M. gehoor aan de verschillende autoriteiten en aan zoodanige personen, als welke zich tot dat einde hadden aangemeld; eerst een half uur na middernacht, was de audientie afgelopen.

Des Zondags morgens omstreeks 6 ure, heeft Z. M. de schutterij en de bezetting in oogenschouw genomen; vervolgens heeft Hoogstdezelve de werken van het Zuid-Willemskanaal in deze stad bezigtigd en daarna de voormiddag godsdienstoefening bijgewoond. Op den middag heeft de Koning bezocht de koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten, stads-armenschool, liet vernieuwde en op dezen dag ingewijde Lutherische kerkgebouw, de Israëlitische kerk, het zieken gasthuis, het oude mannen- en vrouwenhuis, enz. Ten drie uur des namiddags namen de volkspeelen een aanvang, die op het plein door de regering gegeven werden; eene verbazende menigte volks was zoo wel van elders al van deze stad derwaarts zamengevloeid. Omstreeks half 9 ure is de vorst naar het stadhuys gereden, op hetwelk een prachtig *thédansant* plaats had, hetwelk een uur met de tegenwoordigheid des Konings is vereerd geworden. Een gedeelte der eerewacht heeft den monarch steeds vergezeld. Heden morgen ten 5 ure heeft Z. M. de stad verlaten, om over Turnhout en Leuven naar Brussel terug te keeren.

LETTERNIEUWS.

Onlangs is een werkje, groot 54 bladz., bij den boekhandelaar W. C. WANSLEVEN te Zutphen in het licht verschenen, ten doel hebbende, om het Nederlandsch publiek meer algemeen bekend te maken met een *genootschap*: TER BEVORDERING VAN EENEN ALTYDDURENDEN EN ALGEMEENEN VREDE, in 1815 in de *Vereenigde Staten van Noord-Amerika* en eenigen tijd later ook in *Engeland* opgericht; welks bemoeijingen zich tot hiertoe hoofdzakelijk bepaald hebben tot het verspreiden van kleine geschriften, om overtuigend te doen zien, dat de oorlog met den geest des christendoms en de wezenlijke belangen van het menschoom onbestaanbaar is.

Het evengemelde werkje bevat de vertaling van een dier geschriften en voert tot opschrift:

Beschouwing der beginselen, waarop het voeren van den oorlog is gegrond.

Zie hier eene schets uit het onderzoek aangaande de onregmatigheid van dien geest des menschooms, afgemeten naar de leer des christendoms. « Hij (Christus) beveelt zijnen leerlingen niet alleen, om den boosden geen wederstand te bieden, maar ook om de beledigingen van anderen te vergeven, als zij willen hopen om zelve vergoeding te erlangen: niet enkel, om hunne vijanden niet te wreken, maar die zelfs te vergeven; niet alleen om ze te zegenen, maar ook die gevoelens van overbeestemming en goedwilligheid jegens hem aan te kweken, tot welke het christendom in deszelfs hoogsten en heiligsten zin, in den eisch der liefde oproept.»

« Is het mogelijk dat iemand, die vast aan den goddelijken oorsprong des christendoms geloof, kan aanzien, om elke daad van geweld jegens den mensch als eene daad van opstand jegens God te erkennen? Of zal men beweren, dat de leer, welke de wedervergelding van bijzondere verongelijkingen verbiedt, niet toepasselijk zij op gevallen van staatkundigen twist? Hoe! verbiedt de Heilige niet, de woorden van een individua te zijn, en zou hij veroortoven die van duizenden te worden? Is het verboden de vrije en kwade driften jegens eenen beledigenden natuur den vrijen teugel te vieren, en is het geoorloofd gevoelen van haat, dat de mensch niet kan overwinnen, die niet beledigende of verongelijkt is? Het is niet mogelijk dat iemand kan het beginsel, om zijne vijanden lief te hebben, in de daad bezitten, of hij moet hem onder alle omstandigheden lief hebben. Maar hoe kan hij eenen vijand lief hebben en hem dooden? »

« Bovendien zal het vreeselijk verschil tusschen den militairen geest en den geest des christendoms op het levendigst mischien door ons gevoeld worden, indien wij de gezindheden, voortgebragt in het gemidd van den mensch door den invloed der godsdienst, vergelijken met de geaardheid, welke hem voor het werk der verwoesting bezielt. Beschouw hem, neergeknield voor den troon der oneindige barmhertigheid, vergiffenis vragende voor zijne talloze overtredingen, en uitstortende zijne ernstige bede voor de algeene heerschappij van Heiligheid en liefde: hooft hem, terwijl hij zich uit dezen stand des onnoedigen gebeds weder opheft, de wraak over zijne geloofsgenooten inroepen, of

zich hem, aangrijpende de werktuigen des doods, zich voor het oorlogsveld toerusten, brandende van een vurig verlangen, om honderden van zijn broederen in het verderf te storten in de tegenwoordigheid van hunnen al rechtvaardigen regter, voor welks geheel onpartijdige regtbank hij zeker zal gedagvaard worden, en waar hij, van aangezicht tot aangezicht met zijnen vermoorden vijand, verantwoording zal moeten doen voor het bloed, door hem vergoten.

Vervolgens wordt in eene reeks van allerbelangrijkste en wel uiteen gezette daadzaken aangetoond, dat de onderscheidene natien bijna nimmer door den oorlog het doel, waar naar zij streefden, verkregen, en dus te vergeefs dood, ellende en verwoesting over zich gebragt hebben.

De tegenwerping, als of de vrijheid niet te bewaren zou zijn, indien de wettigheid van den oorlog ontkend en verworpen wierd, vindt men altes beantwoord.

«Achten wij de vrijheid dan niet te gering? Neen, wij beminnen haar als de dierbaarste gave des Hemels, en op haar altaar zouden wij gaarne al de rijkdommen, die in ons bezit zijn, ten offer willen brengen; ja alles, behalve den rijkdom van een zuiver geweten en o.berispelijk leven. De leer: «van niet te wederstaan» is in den zin van onbevooroordeelde onderwerping even zoo verderfelijk voor het karakter, als omverwerpende alle regten van den mensch. Er is intusschen een beginsel, hetwelk, ofschoon niet naar waarde geschat en zelden in uitvoering gebragt wordende, ten vollen berekend is, om de vrijheid te beschermen, — het beginsel van *zedelijke tegenstandbieding*. Haar vermagten is oneindig grooter, dan de kracht der wapenen, niet alleen wijt zij vrij is van de beschuldiging van bloedvergieting, maar ook wijt zij niet, gelijk de verrigtingen van fysieke krachten, aan onzekerheid en in derzelve uitwerkelen onderworpen is. De uitkomst van een veldslag is altijd twijfelachtig; maar de tegenkanting van den standvastigen, volhardende in deszelfs weigering, kan geene overwinning tot onderwerping brengen. Niemand kan, eigenlijk gezegd, gedwongen worden de bevelen van anderen te gehoorzamen. Zoude eenig magthebber het vermagten, de vrijheid eener natie aan te randen, wanneer hij volkomen verzekerd was, dat al zijne pogingen niet in staat zouden zijn, om zijne bevelen te doen gehoorzamen; en dat, na de laatste hulpbronnen der dwingelandij uitgeput te hebben, het besluit der tegenkanting even onbewegelijk bleef, als bij het begin van den strijd? Het zoude zijn, als of men ondernam, met een mes eene harde rots te doorsnijden.»

«De fysieke *wederstandbieding* is als het gedruisch van tegen elkander gekerde wapenen in het strijdperk, waar de kans gelijk is, om het eerst de wapenen eens anderen in stukken te breken. *HAMPDEN* deed meer voor de vrijheid zijns vaderlands, toen hij standvastig weerde, zich aan de onwettige belasting van twintig schellingen te onttrekken, dan toen hij de wapenen voor de verdediging van deszelfs vrijheden opnam. En indien zich alle Engelsche *HAMPDENS* hadden bevoord, er zou geen *KAREL* zijn geweest, om te tiranniseren, noch *CROMWELL*, om zich van de oppermagt meester te maken.»

Volgens het geen op bladz. 41 wordt bijgebragt, is het wellicht aan den geest van het gemelde *genootschap* toe te schrijven, dat voor eenige jaren, door inroeping van den Keizer van *Rusland*, een twist over de grensscheiding tusschen de *Noord-Amerikaansche Staten* en *Engeland* op gelijke wijze is verlopen, als nu door tusschenkomst van onzen Koning staat te geschieden.

VERBETERING.

In de Courant van 23 Junij l. l. op de 8de colom, regel 10 van boven staat: *Vogelenzang*; lees: *Vogelenberg*.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 1sten Julij 1340 stierf *JOHAN VAN DIEST*, 45ste bisschop van *Utrecht*.
Den 1sten dito 1673 ging *Maastricht* aan de Franschen over.
Den 1sten dito 1674 sloot de keurvorst van *Brandenburg* een verbond tusschen *Oostenrijk*, *Spanje* en de *Staten*.
Den 2^{den} dito 1672 verkozen de Staten van *Zeeland* Zijne Hoogheid den Prins van *Oranje*, tot stadhouder, kapitein en admiraal-generaal, en ter generaliteit, tot kapitein-generaal van de unie, gelijk zulks, twee dagen, daarna in *Holland* plaats vond; welke tijding alom met vreugde ontvangen, en, zoo men zegt, zelfs door den raadpensionaris *DE WITT*, met blijdschap, gehoord werd.
Den 2^{den} dito 1823 stierf de hertog *F. W. VAN HOLSTEIN OLDENBURG*.

ARNHEM, den 2^{den} Julij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de *Paar*.

Den 1sten Junij 1 El 8 Palm 5 Duim; gewassen 15 D., gevallen 0 D.
Den 2^{den} dito 1 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 45 D., gevallen 0 D.

Heden is, na verscheidene jaren aan gedurige ongesteldheid te hebben geleden, in den ouderdom van 45 jaren en 8 maanden, en na eene ziekte van 20 jaren, overleden, mijn Echtgenoot *S. T. A. N. M. E. I. J. E. R. I. N. K.*, Logementhouder in de *Groote Zwaan* alhier. Streckende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, verzokende tevens van rouwbeklag te blijven versoond.

Zitplaats van 27sten Junij 1829. *H. W. NIKKELS*, Wed. *S. MEIJERINK*.

P. S. Het bovengen. Logement de *Groote Zwaan*, zal door de *Wed. worden* gecontinueerd bevelende zij zich voordelend, hart geerd begunstigers aan.

A. A. N. B. E. S. T. E. D. I. N. G.
BURGEMEESTER en ASSESSOREN der GEMEENTE *PUTTEN* zullen op Dingsdag den 14^{den} Julij 1829, des voormiddags om 10 uren, ten huize van *BEERD FRANSSEN VAN SPRIEL*, Kastelein in de *Herberg de Roskam*, te *Putten*, onder nadere approbatie van Hun Ed. Groot Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten van de Provincie *Gelderland*, publiek aan de minstaannemenden, bij inschrijving en opbod, aanbesteden: Het *BOUWEN* van een geheel nieuw *SCHOOL-LOCAL*, in de Gemeente *Putten*, met *LEVER-ANCIË* van alle daartoe benodigde *MATERIALEN*. Zullende acht dagen voor de Aanbesteding, het Bestek, de Conditien en Teekening ter visie liggen op de Secretarie te *Putten*.
Putten, den 26sten Junij 1829.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
VAN DEDEM VAN DRIESBERG.

§ § § De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEËKUNDIG ONDERZOEKEN TOEVOORZIGT IN *GELDERLAND* berigt, dat hare gewone Vergadering wederom zal aangevangen op Dingsdag den 4^{den} Augustus aanstaande.

Zij, die tot het Examen wenschen toegelaten te worden, gelieven deswege zich te adresseren, en de noodige bewijsstukken franco toe te zenden, niterlijk op den 21sten Julij, aan den ondergeteekenden, wende te *Nijmegen*.

Arnhem, den 1sten Julij 1829.

In naam der Commissie voorn.,
Dr. C. VAN ELDIK,
Secretaris.

AMORTISATIE-SYNDICAAT. DOMANIALE VERPACHTING

VAN
GARVEZADEN, KOORN-UITGANGEN EN TIENDEN.
De AGENT van het *DOMEIN* te *ARNHEM* zal, op Donderdag den 16^{den} Julij 1829, des morgens ten 9 uren, te *Zutphen*, en op den 18^{den} dier zelfte maand, des morgens ten 9 uren, te *Winterswijk*, ten overstaan der respectieve Plaatselijke Besturen aldaar, aan de meesbiedende, perceelsgewijze, verpachten, de navolgende *GARVEZADEN, KOORN-UITGANGEN* en *TIENDEN*, als:

Te *ZUTPHEN*.

De Koorn Uitgangen onder *Warnsveld, Gorssel, Laren, Lochem, Vorden, Ruurlo, Hengelo, Zelhem, Hummelo* en *Steedereen*.
Het Miskoorn onder *Vorden*.
De Schepeltiend, in *Halle* onder *Zelhem*.
Het Miskoorn van de Pastorie te *Nede*.
Een uitgang van 6 mudden, 6 schepels, 7 koppen en 5 maatjes Rogge, uit *Coenderink, Rasink* en *Tops*, onder *Eibergen*.
De koppel Haver en Hoenders onder *Eibergen* enz.
De Koorn- of Zaktiend onder *Geesteren, Nede, Eibergen* enz.
De Rookhoenders onder *Borculo, Geesteren, Eibergen* enz.
De Koorn-Uitgangen uit de jonge en oude *Scholte*, te *Eibergen*.
Idem uit de *Erven Schuurink*, onder *Nede* enz. *Gelink* en *Elfers* in *Riekem*.
De Schepeltiend uit *Kreunersgoed* in *Mallum*.
De Garve van het Erve *Kottelenburg* onder *Laren*.
De Garve van de Pastorie te *Angerlo*.
Dito van de *Rosenkamp* onder *Nede*.
De zware Garf van een stuk Land op het Hooze länd, onder *Brammen*, door *J. SCHURMAN* in *Geetelink* gebouwd wordende.
Het halve zaad van de *Eekmate* en van het *Muddo* onder *Brammen*.
De Tiend van de *Boshuurne* onder *Laren*.
De *Kananneke Tiend* te *Oldenkeppel*.
De *Hupselsche Garftiend*.
De *Garftiend* in *Lindvelde*.
Het vijfde onverkochte gedeelte van de *Dierensche* en *Spankersche* Tiend, gaande met drie stukjes land, bij *A. VAN DYK, W. THOMASSEN* en *R. BRUGMAN* in pacht.
Het onverkochte een vijfde gedeelte van de Tiend uit de *Hoefe Toe Ugtend*, gaande uit een stukje lands, bij *B. JANSSEN* te *Elkum* in pacht.

En te *WINTERSWYK*.

De Schepeltiend uit het goed *Averveld* onder *Aalten*.
De *Garf* en *Markentiend* onder *Winterswijk* en *Aalten*.
De Schepeltiend onder *Varsseveld*.
De derde Garve van het Erve *Tjeerk* en *Cotenberg*, en van een perceel *Bouwland*, het *Zijbruek*, onder *Winterswijk*.
Dito dito van het *Neerhof*, het *Nonhof*, 't *Loo* of *Arendsgoed* en 't Erve *Overkemping*, onder *Aalten*.
De derde Garve van het Erve *Laar*, onder *Varsseveld*.
Het half *Groen* van een perceel *Bouwland*, de *Haverwaide*, gelegen in *Rafder*, kanton *Gendringen*.
De *Winterswijtsche* Koorn- en Zaktiend, gelegen onder *Winterswijk, Aalten, Dinsperlo, Vreden, Lichtvoorde* en *Greenlo*.
De Koorn- en Zaktiend, onder *Didam*, in *Zoddam*.
Het *Makoren* en *Thuisen* gevestigd in onderscheidene Erven onder *Winterswijk*, bestaande in *Koren, Vlas, Geld* enz.
Het inkomen der *Vicarie* *St. Anthonie* met de *Zak- en Bloedtiende* onder *Aalten* en *Winterswijk* enz.
Het inkomen der *Koren* en *Geldrenten* onder *Aalten, Winterswijk* en *Boekholt*.
De *Toepachten* uit het Erve *Storteler* onder *Winterswijk*.
De *Graan-renten* uit een stuk *Bouwland*, den *Oldenkamp*, onder *Winterswijk*.

De Erfpachten mit de goederen Oostink, Gronde, Sikkink en Buisling, onder Winterswijk.

Alles ingevolge Condition en Voorwaarden, ter Secretarie der voornoemde Gemeente voor een ieder ter visie liggende.
De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

'S R Y K S S T O E T E R Y

B O R K U L O.

P U B L I E K E A A N B E S T E D I N G.

Krachtens Zijner Maj'stets besluit, en autorisatie van Zijne Koninklijke Hoogheid, den Commisaris-Generaal van Oorlog, zal, onder Hoogst-deszelfs nadere approbatie, door den Luitenant-Kolonel VAN DE POL, of bij deszelfs afwezendheid, door den genen, die met de directie van opgemelde etablissement mogt belast zijn, ten overstaan van Mr. F R E D E R I K W I L H E L M L A M B E R G H, Burgemeester en Secretaris van Borkulo, in het openbaar aanbesteed worden, het doen van eenige H E R S T E L L I N G E N aan de G E B O U W E N van 'S R Y K S S T O E T E R Y aldaar, en het V E R N I E U W E N van B R U G G E N, H E K K E N, S C H E E R I N G E N en D U I K E R S op de G R O N D E N daaraan behoorende, benevens het L E V E R E N van de daartoe vereischt wordende M A T E R I A L E N.

De Besteding zal plaats hebben op Maandag den 6den Julij 1829, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van A. M A R T E N S, Logementhouder te Borkulo, alwaar het Bestek, zoo als ook in den Hollandschen Tuin te Zutphen, tien dagen te voren ter lezing zullen liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn op het Bureau der Stoeterij te Borkulo.

§ § § H. M E Y M E T T E N B R I N K, Notaris te Barneveld, zal aldaar, in 't Logement de Roskam, op Zaturdagen den 4den en 18den Julij 1829, beiden des voormiddags ten elf ure, bij inzaat en toeslag, onder meerder, verkopen:

Een logeabel H E E R E N H U I S, voorzien van onderscheiden K A M E R S, K E U K E N, K E L D E R en Z O L D E R. — Voorts S T A L L I N G en H O F. Gelegen te Barneveld, bewoond bij de Medicinae Doctor B E I J E N. — Te aanvaarden met Paasschen 1830.

† † † Mr. N. G. F R A N C K E N, Notaris te Elst, zal op Donderdag den 23sten Julij 1829, des namiddags ten vier ure, ten huize der Erven A A L B E R S, te Elst, publiek bij toeslag verkoopen, de volgende goederen onder Herveld gelegen, als:

10. Een kapitale B O U W H O F, de Opneem genaamd, waaronder behooren circa 18 Bunders Weiland en circa 47 Bunders Bouwland, bij inzet, met hoogen gebragt, op f 24,800
  20. Een Perceel, het Broek genaamd, waarvan circa 4½ Bunder Weiland, en circa 19½ Bunder Bouwland, bij inzet, als voren gebragt, op f 6760.
  30. Eene W E I D E, groot ruim 2 Bunders, Ritskempe genaamd, bij inzet, als voren gebragt, op f 1080.
- Zijnde de drie Perceelen in massa bij inzet, als voren gebragt, op f 35,600.
- Alles bij biljetten breeder omschreven.

† † † Te Z U T P H E N zal in het Koffijhuis H E T Z W Y N S H O O F 's middags ten twee ure, op den 4den Julij 1829, bij inzet, en op den 18den Julij daaraanvolgende, bij finale gunning verkocht worden:

EEN K A P I T A A L W E L D O O R T I M M E R D. H U I S en E R F, met een T U I N daarachter, in de Benkestraat V. 443. zijnde voorzien van verscheiden B E N E D E N en B O V E N K A M E R S, meestal B E H A N G E N. Te aanvaarden op 10. November 1829.

§ § § Bij Testament van wijlen H E N D R I K A L E U M E R S, in leven Huisvrouw van J A N J A N S E N W z., gewoond hebbende te Dieren, Provincie Gelderland, is voor het geval, dat hare eerstbenoemde Erfgenamen mogten kunnen geraden oordeelen van hare Nalatenschap afstand te doen, tot die nalatenschap geropen zekere H E N D R I K U S D A A L H U I Z E N. — Het voorschreven geval thans bestaande, zoo wordt, ingevolge de bepaling, bij hetzelfde Testament vervat, gemelde H E N D R I K U S D A A L H U I Z E N, en bij deszelfs overlijden zijne wettige afkomeling of afkomelingen bij deze oproepen, om zich binnen drie maanden na deze oproeping, met behoorlijke wettigende bescheiden aan te melden bij B E R E N D K R A N E N B U R G, te Rheden, bij Arnhem; zullende bij verzuim van dien bij het Testament gestelden termijn, met deze Nalatenschap worden voortgevaren, zoo als bij hetzelfde Testament is bepaald.

§ § § De Ondergeteekenden eene lading versche K L U I T K A L K aan wal bekomen hebbende kunnen een ieder daarvan tegen eenen civiel gestelden prijs voorzien.

J. C O E R S.
W. H. V A N O O Y.

† † † U I T D E H A N D T E K O O P: een fraai B U R E A U - O R G E L, met 4 R E G I S T E R S, staande bij de Wed. H E I D E M A N, in het Hof Geldria te Doesborgh.

† † † U I T D E H A N D T E K O O P: een K O E T S K O E P E met geheel nieuw onderstel, van binnen nieuw bekleed en geheel nieuw geschilderd. Te bevragen bij den Mr. Zadelmaker A. H. S C H W A R T Z, in de Rijnstraat te Arnhem.

§ § § De Ondergeteekenden hebben de eer, hun H O T E L, op nieuw, Heeren Reizigers aan te bevelen, en wel voornamelijk O U D E R S of V O O G D E N, welke hunne Kinderen aan de Militaire Academie brengen. Omtrent de promptie en beleefted bediening beroepen zij zich op de heeren Leeraren, en Ambtenaren, van gemelde Academie, welke sedert lang hunne Din's ten onzen luize gebruiken.

V A N D E N B R O E K & Z U S T E R S.
Hôtel de Paÿs-Bus
te Breda.

§ § § O N F E I L B A A R M I D D E L tot W E R I N G en V E R D R Y V I N G V A N D E M O T, bestaande in daartoe geprepareerd papier tot inwikkeling of tusschenvoeging van L A K E N S, W O L L E N, T A P Y T E N, B O N T W E R K, P E L T E R Y E N en A L L E S T O F F E N, welke voor de aanranding en vertoring van dit zoo schadelijk insect vatbaar zijn, zeer dienstig voor Laken- en Tapijthandelaars, Bontwerkers en voor een ieder welke zijne kleeding van hetzelfde wil zuiveren en voor bewaren; de prijs van het boek à 24 vellen roijaal formaat is f 1 -- te bekomen bij den Boekverkooper G. D. B O M, op het Water bij de Papenbrug No. 30 te Amsterdam, brieven franko.

* * De T A N D M I D D E L E N van den, door de Provinciale Geneeskundige Commissie van Gelderland geauthoriseerden, Tandmeester, L E H M A M J O S E P H S O N, worden in Commissie verkocht, bij de Boekverkoopers J. A. D O I J E R, te Arnhem en W. C. W A N S L E V E N, te Zutphen; bij den kunstdraaijer S T R O N K, te Nijmegen, en bij den Kastelein V E R M E E R, in het hof van Berlijn te Zevenaar.

De Tandmiddelen zijn: Een T A N D P O E D E R, ter onderhouding en zuivering der tanden, zonder het glazuur te benadeelen, à 50 Ct het Pakje, en een Tand- en Tandvleesch versterkend E L I X E R, ter bevestiging van Scorbutieke en losse Tandten, ter verhoeding der aansteking van dezelve, en ter zuivering van het bloedende en sponsieuze Tandvleesch à f 1 --: het kleine, en f 1 - 50 het groote Flesje.

B E R I G T.

Met voorkennis en onder approbatie van Z. E. den heer Gouverneur van Gelderland, is bij C. A. T H I E M E, te Arnhem, gedrukt en bij de Boekhandelaren in de Provincie verkrijgbaar gesteld:

V E R Z A M E L I N G V A N R E G L E M E N T E N, V O O R D E P R O V I N C I E G E L D E R L A N D, bevattende:

10. Reglement omtrent de zamenstelling der Staten van de Provincie.
20. Reglement op de Stedelijke Besturen.
30. Reglement op het Bestuur ten Platten Lande.
40. Instructie voor de Gemeente-Ontvangers ten Platten Lande.
50. Reglement op het Beheer en Onderhoud der Buurtwegen.

Voorts houdt deze verzameling in een Alphabetisch Register op elk der bovengenoemde Reglementen, waardoor dit boekje van de hoogste nuttigheid is voor de heeren Leden der Provinciale Staten, heeren Burgemeesters, Wethouders, Assessoren, Gemeente-Raden, Ontvangers, enz. De prijs is, in een cartonnen bandje, f 2.20.

* * Bij C. A. T H I E M E, te Arnhem, is van de pers gekomen, en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld.

F. H O E K S T R A, Zedelijke en Godsdienstige Vertoogen, 2 stukjes f 2.50
Wederlegging der Verhandeling over de Verantwoordelijkheid der Ministers volgens het Nederlandsch Staatsregt f 0-75

Voorts wordt bij denzelven met succes gedebiteerd en is mede alom te bekomen:

- I. De Zwarte Huzaar, door M I C H I E L A D R I A A N, met gegraveerden titel en vignet. f 3-00
- II. De Geheimzinnige Vrouw, door denzelfden, met gegraveerden titel en vignet. f 2-50
- III. Toespraak aan Cristenen van alle geloofsbelijdenissen, na mijnen overgang uit de Roomsche tot de Evangelische Kerk; van J. F E L L, voorheen Pastoor te Ramberg; naar het Hoogduitsch van J. C. A. S A N D E R. f 2-00
- IV. Cristendom en Regtzinnigheid door J. C. A. S A N D E R en J. G. L I E R N U R. 1ste stukje. f 0-60
- V. C. N I C O L A I, Zelfkennis, Menschenkennis en Verkeering met Menschen. Naar het Hoogduitsch, door W. G O R D E, 2 deelen. f 3-75
- VI. J. G. W. H a r r i s, het Beleg van M a d r a s, in 1759, met Geschied- en Krijgkundige Aanteekeningen, in carton. f 1-40
- VII. Lotgevallen van L O D E W Y K M A N H E I M, een oorspronkelijke Nederlandsche Roman. f 2-00
- VIII. K. C L E Y N M A N, God, mijn alles, mijn vreugde, mijn troost; een Godsdienstig-Huisboek voor beschaafde Cristenen. f 3-00
- IX. W O L D E M A R ' s N a l a t e n s c h a p a a n z i j n e n Z o o n. Een Boek voor Jongelingen, ter vorming van hun verstand en veredeling van hun hart. Naar het Hoogduitsch van J. G L A T Z, door W. G O R D E. f 2-50
- X. Het Nieuwe Testament, ingerigt naar de spelling van den Hoogleeraar S I E G E N B R E E K, in kl. 12 mo. f 1-00
- XI. Aanteekeningen, betreffende de Kolonie Suriname, met twee kaartjes. f 1-25